

навчальних процедур часто призводить до нерозуміння ними цілей своїх дій, до відсутності усвідомлення необхідності досліджуваного матеріалу та його практичної значущості, у зв'язку з чим у студентів спостерігається відсутність навчальної мотивації, несформованість навичок планування своєї діяльності.

Сучасні педагогічні технології, і більшою мірою технології електронного навчання, є особистісноорієнтованими і спрямованими на розвиток індивідуальних ресурсів студентів.

На відміну від подання знань у готовому вигляді при традиційному навчанні, технології електронного навчання передбачають підвищення рівня самостійної роботи студентів в індивідуальному темпі, з одного боку, надаючи можливості для широкого спілкування з іншими студентами, і спільного планування своєї діяльності, з іншого.

Що стосується психологічного аспекту оцінювання знань учнів, то електронні технології навчання надають можливість знизити роль стресорів у процесі складання студентами заліків та іспитів, а також підвищити рівень психологічного комфорту на заняттях. Застосування електронних методів навчання у виші дозволяє підвищити рівень навчання і поліпшити якість надаваних вишом освітніх послуг, а також забезпечує більшу гнучкість у реалізації освітніх цілей вишу.

Вирішальну роль у розвитку електронного навчання, звичайно, відіграв Інтернет. Електронне навчання дає вишам можливість підвищити продуктивність, знизити рівень витрат, пов'язаних з проведенням очних занять, поліпшити процес обміну знаннями і довести до мінімуму витрати на навчання.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що застосування у вищих навчальних закладах електронних технологій навчання сприятливо позначається на психолого-педагогічному аспекті освітнього процесу, у тому числі сприяє розвитку індивідуальних ресурсів студентів і викладачів, формує навички цілепокладання, самостійного мислення, ініціативність і відповідальність за виконувану роботу, а також знижує психологічні навантаження на студентів і викладачів у процесі взаємного обміну знаннями.

О.М. Широкова

КОНКУРЕНТОФОРМУЮЧІ ДИВЕРСИФІКАЦІЙНІ ЗМІНИ В ОСВІТІ

Динамічні зміни в українському суспільстві змінюють уявлення молоді про свою цінність і значення для держави. Сучасна молодь у більшості своїй розуміє, чого вона хоче і відповідно до цього прагне, знаючи як цього досягнути. У такій ситуації завданням вишу є задоволення

цієї потреби і створення таких умов навчання, які б могли не тільки підготувати конкурентоспроможних фахівців з позиції загальноприйнятих уявлень про якість освіти, але й викликати у студентів стверджувальну позицію про рівень власної підготовки, свою унікальність і професійність. Останнє є дуже важливим, оскільки саме це є ключовим у створенні мотивації до навчання. Тобто студент тоді бажає отримувати освіту, коли він розуміє, що освіта саме в цьому виші забезпечить йому конкурентоспроможність на ринку праці. До того ж під час економічних криз всебічного значення набуває раціональність використання фінансових ресурсів, а особливо для молоді, тому вкладати гроші у власне навчання будуть тоді, коли зрозуміють, що це принесе їм набагато більший результат, зокрема і у вигляді додаткових конкурентних переваг. Ці твердження обґрунтовують взаємозв'язок формування конкурентоспроможного фахівця і формування мотивації навчання. Інше питання, як вишу поєднати ці складові і забезпечити їх.

Цю проблему допоможе вирішити внутрішня модернізація системи підготовки фахівців. Велике значення в ній має диверсифікація професійної освіти, яка розглядається як процес розширення та впровадження різноманітних освітніх послуг, реалізація принципів альтернативності і варіативності.

Це, по суті, зміна принципів освіти, спрямованих на гуманізацію і демократизацію освітніх систем, формування нових життєвих установок особистості, суспільно-економічних відносин, яка вимагає переходу від технократичного підходу до орієнтації на розвиток особистості фахівця, формування в нього таких якостей, як самостійність, творча активність, уміння орієнтуватися в мінливому світі, приймати відповідальні рішення в нестандартних ситуаціях, досягати максимально можливих результатів (особистісний підхід) і, особливо, мати якості універсальності.

Важливим елементом в універсальності вищої освіти є активний розвиток вищими навчальними закладами додаткових освітніх послуг для студентів вишів. Розвиток даного напряму пов'язаний з тим, що в умовах конкуренції й невизначеності шляхів працевлаштування після закінчення вишу студентам варто мати додаткові щодо навчального плану компетентнісні властивості та кваліфікаційні переваги. До таких додаткових освітніх послуг можна віднести вивчення іноземних мов, оволодіння комп'ютерними технологіями, розвиток техніки спілкування з персоналом і в колективах тощо.

Таким чином, освіта на умовах диверсифікації може стати могутньою рушійною, ініціативною силою економічного зростання держави, підвищення ефективності й конкурентоспроможності народного господарства, одним із факторів національної безпеки і заможності країни; фактором перетворення суспільства на відкриту, варіативну, толерантну систему, що забезпечує становлення конкурентоспроможних фахівців.